
2006-2-RE

CAUSA 2006-2-RE

Número de registre 45-2006. Recurs d'empara

AUTE DEL 15 DE MARÇ DEL 2006

BOPA núm. 23, del 22 de març del 2006

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional el 23 de gener del 2006, per la representació processal de l'Associació Protectora d'Animals, Plantes i Medi Ambient (APAPMA), mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra la sentència del 26 de gener del 2005, dictada per la Secció Administrativa del Tribunal de Batlles, i contra la sentència del 25 de juliol del 2005 i l'aute del 16 de desembre del mateix any, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per haver-se produït una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut i a obtenir dels tribunals una resolució fonamentada en dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la lesió dels drets invocats i que anul·li "l'aute sobre l'incident de nul·litat d'actuacions i la sentència corresponent, ambdues resolucions dictades per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra en la causa administrativa AD-0066-2/03";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 14 de febrer del 2006;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Herrero de Miñón;

Antecedents

Primer

L'Associació Protectora d'Animals, Plantes i Medi Ambient (APAPMA) va interposar una demanda contra l'adjudicació definitiva de la redacció d'un protocol i direcció d'obra per la retirada del material i de productes que contenen amiant de l'antic forn incinerador, publicada al BOPA, el 16 d'abril del 2003, i en va sol·licitar la declaració de nul·litat o l'anul·lació.

Segon

El 26 de gener del 2005, la Secció Administrativa del Tribunal de Batlles va dictar una sentència mitjançant la qual estimava aquesta demanda i declarava nul·la de ple dret l'adjudicació definitiva objecte del litigi, perquè no es tractava d'un contracte d'obres sinó de treballs tècnics que per raó de la quantia s'havia d'adjudicar per concurs.

Tercer

El Govern va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta sentència i també ho va fer APAPMA sol·licitant un pronunciament previ en relació amb la composició de la Secció Administrativa del Tribunal de Batlles en els litigis en què és part en les matèries vinculades al Centre de Tractament de Residus i en relació amb el dret a percebre una indemnització pel fet de la impossibilitat de l'execució de la sentència que li donava raó.

Quart

El 25 de juliol del 2005, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que desestimava el recurs d'apel·lació interposat per APAPMA i confirmava la sentència del 26 de gener del 2005, dictada per la Secció Administrativa del Tribunal de Batlles.

Cinquè

APAPMA va presentar un incident de nul·litat d'actuacions per vulneració del dret a la jurisdicció per tal com considerava que la sentència del Tribunal Superior de Justícia no arranja la problemàtica de l'execució, ni raona sobre la qüestió prèvia plantejada, ni sobre la no imposició de les despeses processals al Govern.

Sisè

El 16 de desembre del 2005, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute (notificat el 19 de desembre) que desestimava l'incident esmentat, ja que va estimar que pel que fa a la qüestió del pronunciament previ sobre la composició de la Secció Administrativa del Tribunal de Batlles, el Tribunal Superior de Justícia es remetia a la sentència 32-005 del 29 de juny del 2005 sense que calgués reproduir el seu contingut en cada litigi. I, pel que fa a la impossibilitat de l'execució de la sentència de primera instància i la seva substitució per una indemnització, el Tribunal Superior de Justícia considerava haver motivat la seva sentència a bastament sobre aquest punt i afegia que "el fet de que el fallo anul·latori recaigui quan la situació de fet creada per l'eficàcia de l'acte recorregut –del que mai es va demanar la suspensió jurisdiccional- el faci materialment impossible de complir no equival a la negació del dret constitucional" a la jurisdicció.

Setè

El 23 de gener del 2006, la representació processal d'APAPMA va formular un recurs d'empara en què manifestava que han estat lesionats pel Tribunal Superior de Justícia el dret a un procés degut i el dret a obtenir una resolució fonamentada en dret per absència parcial o total de pronunciament sobre les al·legacions formulades en apel·lació i en la demanda de nul·litat d'actuacions.

Així, aquesta part havia posat en coneixement de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, com a qüestió de previ pronunciament, que la composició del Tribunal de Batlles havia

vulnerat el preceptiu repartiment de causes per torns i la Sala Administrativa esmentada en resposta havia efectuat una simple remissió a una sentència anterior recaiguda en una causa diferent, la qual cosa no permetia apreciar si la qüestió estava resolta igualment.

Aquesta part afegia que la Sala Administrativa tampoc es va pronunciar en relació amb la petició que demanava el lliurament per part de Govern de la integritat de l'expedient, petició, segons el parer d'aquesta part, de cabdal importància. Aquesta mancança hauria vulnerat el dret a la jurisdicció de la recurrent.

La representació processal d'APAPMA destacava també que la Sala Administrativa va ometre de pronunciar-se en relació amb el recurs d'apel·lació interposat pel Govern. Aquest fet hauria vulnerat el principi de contradicció del procés. I, afegia que s'han lesionat els drets a un procés degut i a obtenir una resolució fonamentada en dret i no arbitrària, perquè la sentència no es pronuncia sobre la premissa major de la seva argumentació i de les seves pretensions que consisteix en la impossibilitat d'executar la sentència de primera instància i ho hauria d'haver fet almenys per tres motius "enervar la desigualtat d'armes que comportaria la vulneració de l'article 10 de la Constitució, per la temeritat processal en què ha incorregut l'Administració condemnada en el fons de la qüestió suscitada i per l'anormal funcionament de l'Administració de Justícia." Aquesta part també s'oposava al fet que la Sala Administrativa no hagués apreciat la temeritat i la mala fe de Govern per tal de condemnar-lo al pagament de les costes processals quan la situació era clarament d'abús de dret i de frau de llei.

Per acabar, la representació processal d'APAPMA demanava al Tribunal Constitucional que atorgués l'empara sol·licitada, que declarés la lesió dels drets invocats i que anul·lés "l'aute sobre l'incident de nul·litat d'actuacions i la sentència corresponent, ambdues resolucions dictades per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra en la causa administrativa AD-0066-2/03."

Vuitè

El 14 de febrer del 2006, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què considerava que, d'acord amb l'article 94.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, el Reglament del Tribunal Constitucional relatiu al període de vacances i la doctrina consolidada d'aquest Tribunal, la representació processal d'APAPMA havia presentat el seu recurs d'empara fora del termini de quinze dies hàbils previst.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licitava la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2006-2-RE.

Fonaments jurídics

Dos són els punts sobre els quals aquest Tribunal Constitucional ha de pronunciar-se en relació tant amb l'escrit de recurs d'empara com amb l'informe del Ministeri Fiscal. Un és de forma i l'altre, si s'escau, en funció del primer, de fons.

Primer

El primer punt fa referència a l'oportunitat temporal de la presentació del recurs i la seva resolució depèn del còmput dels terminis.

Efectivament, si es consideren inhàbils els dies 24 de desembre a 6 de gener, el recurs es va

plantejar en temps oportú, és a dir, dins el termini de quinze dies hàbils comptats a partir de l'endemà de la notificació de la darrera resolució denegatòria, d'acord amb l'article 94.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Al contrari, si aquests dies s'estimen hàbils, el recurs va ser presentat extemporàniament, és a dir, fora de termini. Aquesta és la solució que sembla deduir-se del criteri assentat pel Tribunal en l'aute del 14 de desembre del 2000 quan interpreta que els articles 1, 2 i 4 del Reglament relatiu al Tribunal Constitucional durant el període de vacances del 10 de juliol de 1997 exclou, en tant que llei especial, l'aplicació de les disposicions de l'article 42.1 de la Llei qualificada de la justícia, com a llei general.

Tanmateix, el Tribunal, per dos ordres de raonament, no pot retenir aquesta interpretació i ha d'aclarir-la per tal d'evitar la seva consolidació amb els efectes previstos a l'article 3 de la seva Llei qualificada.

D'una banda, el Tribunal Constitucional està sotmès únicament a la Constitució i a la seva Llei qualificada (article 95.2 de la Constitució i article 3 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional). A més, aprova el seu propi Reglament (article 95.2 esmentat) però sotmès a ambdues normes, de manera que no pot entendre's que el Reglament pugui modificar les disposicions de la Llei. Així ho exigeix el principi de jerarquia normativa proclamat a l'article 3.2 de la Constitució. En virtut d'aquest principi de jerarquia, la preferència de la llei especial sobre la general no funciona entre normes de rang diferent, sinó que la superior (la llei) preval sobre la inferior (el reglament).

Ara bé, la disposició addicional de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional es remet a les normes processals ordinàries, és a dir, entre altres, a la Llei qualificada de la justícia, l'article 42.1 de la qual estableix com a inhàbils, entre altres que sempre aplica el Tribunal Constitucional (per exemple els feriat i els dissabtes) els dies 24 de desembre a 6 de gener. El reglament interior no pot modificar aquesta remissió a la llei ni les seves conseqüències, és a dir, la plena aplicació de l'article 42.1 esmentat.

D'altra banda, el Reglament que invoca l'aute del 14 de març del 2000 esmentat, es va dictar per les vacances d'estiu i això explica que no mencionés els dies inhàbils de desembre i gener, com tampoc esmentés altres feriat. Això es dedueix de la seva data i del seu títol, ja que una cosa són les vacances i una altra cosa diferent són els dies hàbils, com es desprèn del sentit de l'article 3.1 del Reglament esmentat. Que les vacances sempre suposin la inhabilitat no significa que qualsevol dia inhàbil sigui vacances. Per aquest motiu, les prescripcions d'aquest Reglament no s'apliquen als dies inhàbils que són els dissabtes i els diumenges (article 3.2). Per consegüent, no pot entendre's que en no mencionar els dies de desembre i de gener els declari hàbils.

És cert que el Tribunal Constitucional va mantenir una tesi contrària en l'aute del 14 de març del 2000 (causa 2000-1-RE) i el Ministeri Fiscal cita en el mateix sentit l'aute del 5 d'abril del 2001 (causa 2001-4-RE) i, a primera vista, es podria deduir d'això que existeix una doctrina jurisprudencial ferma al efecte que vincularia el Tribunal en els termes de l'article 3.1 de la seva Llei qualificada.

Tanmateix, això no és així, almenys per tres raons:

Primera, l'incís segon de l'article 3.1 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional ha d'interpretar-se no solament en funció de l'incís primer, la qual cosa ja seria significativa, sinó també de l'article 2 de la mateixa Llei, especialment de l'article 2.2, de la qual cosa es dedueix que

la doctrina d'aquest Tribunal és la que es refereix a la interpretació de la Constitució i no d'una norma secundària com és el Reglament de règim interior. Si pot canviar, per si mateix aquest Reglament, amb més raó podrà modificar la seva interpretació.

Segona, de l'article 3.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional se'n deriva que l'autovinculació del Tribunal per la seva doctrina es produeix quan hi ha el precedent de dos supòsits idèntics, se suposa que en els fets i en les al·legacions, així com en la decisió i en la seva fonamentació doctrinal. Així se'n desprèn de la literalitat mateixa de l'article 3.2 de la Llei qualificada i de la mateixa interpretació que el Tribunal ha donat a aquest precepte, per exemple en l'aute del 17 de desembre de 1999 (causa 99-17-RE) en relació amb els autes del 5 de desembre del mateix any (causes 99-15-RE i 99-16-RE).

Ara bé, si tenim en compte senzillament les dates a les quals fa referència l'aute del 5 d'abril del 2001 i del còmput que en resulta, és evident la manca d'identitat entre aquesta resolució i l'aute del 14 de març del 2000, a la qual ni tan sols es va referir el Tribunal en el del 2001. Per tant, no es realitza el supòsit de l'article 3.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Tercera, és evident que, tot i que es creés, que no és el cas, una doctrina jurisprudencial autovinculant, el Tribunal pot modificar-la motivant la seva decisió, tal com ho preveu l'incís segon in fine del mateix article 3.1 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional. Exigència a bastament acomplerta amb l'argumentació que precedeix.

Segon

Pel que fa a la qüestió de fons que convé resoldre, una vegada bandejats els dubtes sobre l'oportunitat temporal de la interposició del recurs, la part recurrent al·lega la vulneració de l'article 10 de la Constitució en atenció a diferents extrems.

En primer lloc, al·lega una motivació insuficient de les resolucions judicials que no estimen la qüestió del pronunciament previ plantejada sobre la composició de la Secció Administrativa del Tribunal de Batlles i, concretament, contra la sentència de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del 25 de juliol del 2005.

No obstant això, com reconeix la representació processal de la recurrent, aquesta sentència es remet expressament a la del 29 de juny del 2005 que versa sobre la mateixa matèria i el fonament jurídic segon de la qual desestima les al·legacions de la recurrent amb uns raonaments suficientment amplis i coherents.

En segon lloc, la representació processal de la recurrent coordina, amb una habilitat meritòria i amb tenacitat, una sèrie d'arguments que fan referència, tant a les actuacions administratives impugnades davant la jurisdicció contenciosa com a les resolucions d'aquesta darrera en la mesura en què no van donar-li raó.

En relació amb tot això, el Tribunal Constitucional ha de reiterar una vegada més la seva doctrina sobre l'abast del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució. La satisfacció processal de la pretensió de la recurrent no suposa que el jutgador hagi de donar-li la raó i el dret a la jurisdicció queda respectat i realitzat de manera suficient quan, en forma i en temps raonable, com és el cas, s'obté una decisió judicial suficientment argumentada, com també és el cas, que considerada en conjunt atén tots els punts, tot i que no necessàriament tots els detalls explícitament o implícitament plantejats per la recurrent, que també és el cas.

De tot això, se'n desprèn que els valors constitucionals continguts en l'article 10 de la Constitució no han estat vulnerats i l'empara d'aquest Tribunal no és procedent.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2006-2-RE, interposat per la representació processal de l'Associació Protectora d'Animals, Plantes i Medi Ambient (APAPMA) contra la sentència del 26 de gener del 2005, dictada per la Secció Administrativa del Tribunal de Batlles, i contra la sentència del 25 de juliol del 2005 i l'aute del 16 de desembre del mateix any, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

No hi ha condemna expressa en costes per no existir parts contràries.

Tercer

Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Quart

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 15 de març del 2006.

Philippe Ardant

President en funcions

Didier Maus

Miguel Herrero de Miñón

Magistrat

Magistrat